

Ο ΤΥΠΟΣ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΑΜΨΙΔΗ

Ἡ πνευματικὴ καὶ ἐκπαιδευτικὴ στάθμη τῶν Ἑλλήνων τῆς περιοχῆς τοῦ Πόντου ἦταν σέ ὕψηλό σημεῖο, μὲ ἀφειρητὰ τό περίφημο Φροντιστήριό τῆς Τραπεζοῦντας καὶ τῆς Ἀργυρούπολης (Κιμὶς χανέ), ἐνῶ σχολεῖα στοιχειώδους καὶ μέσης παιδείας ἦσαν ἀφθονα, μπορεῖ νά πεῖ κανεὶς καὶ σέ κωμόπολεις, μὲ ἐλάχιστο ἑλληνικό πληθυσμό. Περίφημα Γυμνάσια ὑπῆρχαν στήν Κερασοῦντα, στήν Ἀμισό, στά Κοτύωρα, στήν Ὀρντού, στή Μερζεφούντα, στήν Μπάφρα, στή Σινώπη κλπ., ἐνῶ στήν ἐνδοχώρα ἀφθονοῦσαν τά σχολεῖα τῆς στοιχειώδους παιδείας.

Αὐτή ἡ πνευματικὴ κίνηση

συνοδοῦνταν ἀπὸ μιά ἀναπάντεχη ἀκμή τοῦ ἑλληνικοῦ Τύπου. Ἐφημερίδες, περιοδικὰ καὶ ἄλλα εἶδη πνευματικῆς προσφορῆς ἦσαν ἀφθονα στήν περιοχή τοῦ Πόντου. Δεκαπέντε ἡμερησies καὶ ἐβδομαδιαῖες ἐφημερίδες ἔδιναν τόν παλμό τῆς ἑλληνικῆς παιδείας καὶ ἐπινοητικότητας στόν ἑλληνικό Πόντο, ἰδίως ὕστερα ἀπὸ τό 1908 — μὲ τήν ἀνακήρυξη τοῦ τουρκικοῦ Συντάγματος, πού ἔδινε στήν ἀρχὴ ἀρκετές ἐλευθερίες στίς μειονότητες γιά νά τίς ἀφαιρέση ἀμέσως μὲ τήν κήρυξη τοῦ Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Τά ἐντυπα τῆς περιοχῆς τοῦ Πόντου, πού πολλά ἐζήσαν καὶ μέχρι τό 1923 εἶναι τά παρακάτω:

1. **Φάρος τῆς Ἀνατολῆς** (1908-1923) τῶν ἀδελφῶν Γεωργίου καὶ Δημητρίου Σεράση, 2. **Ἐθνική Δράσις** (1908-1909) τοῦ Φιλ. Φιλιππίδη, 3. **Ἄγκυρα** (1908-1912), στήν Ἀμισό, τοῦ Χρυσ. Συμβουλίδη, 4. **Νέος Ἀστὴρ τοῦ Πόντου** (1909) τοῦ Θεόδ. Γραμματικόπουλου, σέ ἀνάμνηση τοῦ «Ἀστέρος τοῦ Πόντου», πού ἐκδόθηκε κατὰ τό 1885-1886, 5. **Ἀρηιὰς** (1910-1915) στήν Κερασοῦντα, τοῦ Γ. Βαλαβάνη, τοῦ περίφημου ἱστορικοῦ τῶν τελευταίων χρόνων τοῦ Πόντου, 6. **Ἀργοναύτης** (1912-1918) τοῦ Στ. Γαληνοῦ, 7. **Ποντικός** (1912) σατυρική, τῶν Γ. Κουτσούρη καὶ Ἰ. Σινόρου, 8.

Ἐμπορικός Ἀγγελιαφόρος, ὄργανο τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Τραπεζοῦντας, μὲ διευθυντὴ τόν Ξενοκρ. Στρατηγόπουλο, 9. **Ὁρθοδοξία** (1901) στήν Ἀμισό, 10. **Ἠχώ τοῦ Πόντου** (1901) τῶν Γ. Μιχαηλίδη καὶ Κ. Συμεωνίδη, 11. **Λόγος** (1901-1918) τοῦ Ν. Λεοντίδη, 12. **Περικλῆς** (1916) τῶν Χ. Συμβουλίδη καὶ Σ. Συμεωνίδη, 13. **Διογένης**, σατυρική στήν Ἀμισό τοῦ Β. Παπαδόπουλου, 14. **Ἐποχὴ** (1918-1921) τοῦ Ν. Καπετανίδη, 15. **Ἐλεύθερος Πόντος** (1920) τοῦ Θ. Κ. Θεοφυλάκτου.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΑΜΨΙΔΗΣ

